

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. De Gennadio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

accipiunt, alij verò à natura; illi impulsu gratiæ ad salutem trahuntur, isti voluntariè & sponte currunt; & nunc his, nunc illis Scripturarum testimonia applicat, quæ vel libertatem hominis asserunt, vel Dei gratiam commendant. Deinde eò usque Pelagianus est, ut non sola bonarum voluntatum initia, sed etiam admirabilem Zachæi, Centurionis, & Latronis fidem, simul cum perfectissimâ patientia Job, naturæ viribus attribuat: Sed neque in hac, neque in illa opinione diu persistit, ut colligi potest tum ex ipso Cassiano, tum ex D. Prospero, & Hilario, qui vacillasse Massilienses, & subinde mutasse suas opiniones, testantur, quòd nihil occurreret ubi mens vaga & errans conquiesceret. Unde Prosper libro contra Collatorem cap. 4. suam ei exprobrat inconstantiam, & dicit eum, definitionis suæ oblitum, citò à sententia defecisse. Quis igitur Cassiani defensionem suscipiat, quis ejus doctrinam approbet, quis fidei Catholicæ consonam asserat? Nemo, opinor, nisi Pelagiano habitu infectus sit, & Gennadium imitetur, dicentem libro de viris illustribus: *Legi librum Prosperi in personam Cassiani, sub persona Collatoris: quæ Ecclesia Dei salutaria probat, ille infamat nociva.*

42. Malè ergo Henricus Cuicijus annot. ad cap. 12. de instit. renunt, ubi Cassianus ait, *nostrum esse bonæ voluntatis occasionem Deo præbere, ut sua munera largiatur*, excusat eum, quasi loquatur de hominibus jam fidelibus, qui fide & auxilio gratiæ adjuti, Deo exhibent occasionem ulteriorum donorum. Nam contrarium patet ex contextu capitis secundi & sequentium.

Non valet etiam quod idem Author annot. ad cap. 8. Collationis 13. ait, nempe in eo quidem capite hæreticam doctrinam contineri; at eam à Cassiano non doceri, sed solum ex Chæremone Abbate referri. Non valet, inquam, nam repugnat D. Prosper contra Collatorem cap. 2. ubi ait, *Cassianum induxisse quemdam sacerdotalis ordinis Abbatem, de gratia Dei & libero arbitrio disferentem, cuius se ostendit per omnia probasse ac suscepisse sententiam.*

43. Item non rectè Petrus Ciaconius annot. ad eandem Collationem 13. Cassianum ab errore purgat, dicendo eum non loqui de dispositione proxima ad gratiam, sed tantum de remota, dum docet hominem ex viribus naturæ posse se disponere ad gratiam. Nam præterquam quod erroneum & Semipelagianum est, liberi arbitrij viribus tribuere dispositionem remotam ad gratiam, ex contextu Cassiani liquet, eum liberi arbitrij viribus adscribere proximam ad gratiam dispositionem.

44. Advertendum tamen est, quod licet Cassianus in materia de gratia & libero arbitrio erraverit, non fuit tamen hæreticus: quia doctrina Semipelagianorum nondum erat ab Ecclesia damnata, ut in fine libri contra Collatorem monet D. Prosper. De quo videri possunt Baronius ad annum 413. num. 27. & Ado Viennensis in Chronico anno 425.

§. III.

De Fausto Regiensi.

45. Faustus ex Abbate Monasterij Lirinenfis, Regij, quæ Galliæ urbs est, Episcopus factus, floruit ad annum 480. medio tempore inter Prosperi & Fulgentium. Ille Pelagium damnare,

A ejusque errores refellere videri volens, revera Pelagio favisse, & Catholicam Augustini de gratia & prædestinatione sententiam refutasse compertus est. Scripsit enim omnium Semipelagianorum auctorissimus duos libros de gratia & libero arbitrio, qui licet eò spectare videantur, ut simul cum gratia humanum laborem ad operandam salutem desiderari ostendatur, hoc ipsum tamen ita demonstrat, ut efficacia gratiæ, & prædestinatio gratuita, omnino evertantur, hæresisque Pelagiana, detractâ larvâ, prodeat in medium.

Ejus astutias sustulit in Africa S. Fulgentius Ruspensis Episcopus, septem libris, de quibus Isidorus libro de viris illustribus cap. 14. ait: *Legimus de gratia Dei & libero arbitrio Fulgentij libros responsum septem, Fausto Gallia Regiensi urbis Episcopo. Pelagiana pravitate consentienti, respondentis: obmittitur ejus profandam destruere calliditatem.* 46.

Contra eundem Faustum disertissimè scripsit Avitus Viennensis Episcopus, cujus meminit ejusdem Ecclesiæ Episcopus Ado, in Chronico, anno Domini 492. cum de Fausto agit, his verbis: *Faustus ex Abbate Lirinenfis Monasterij, apud Regium Galliæ Episcopus factus, Pelagianum dogma destruere conatus, in errorem labitur: unde qui ejus sensus in hac parte catholicos prædicant (sicut Gennadius de illustribus viris scribens) omnino errant. Ita enim liberum arbitrium tam Augustinus quàm ceteri Catholici in Ecclesia Dei docent, ut illuminatio, virtus, & salus illi à Christo, & per Christum, & cum Christo sit: Faustus verò iste ita liberum arbitrium docere conatur, ut illuminatio ejus, virtus, & salus, non à Christo, sed à natura sit. Contra hunc scribit lucidissimâ fide Avitus Viennensis Episcopus, ejus redarguens errorem, similiter & Joannes vir eruditus, Antiochenus Presbyter.* 47.

Similiter etiam Petrus Diaconus libro de Incarnatione & gratia, qui extat inter opera Fulgentij cap. ultimo, anathematizat libros Fausti Galliarum Episcopi, quia humano labori subjungit gratiæ adjutorium. Præ alijs verò Joannes Maxentius Scythiæ monachus, qui vixit ad annum 520. tempore S. Hormisdæ Papæ, & cujus opera extant tomo 4. Bibliothecæ Patrum, Fausti libros de gratia insectatur, in responsione ad Epistolam dicti Hormisdæ ad Possessorem Africanum Episcopum: De quo Baronius anno 520. num. 22. Unde prudens & notatu digna est hujus piissimi & doctissimi Cardinalis admonitio, tomo 6. anno Domini 498. ubi sic ait: *Cum igitur Fausti sententia ubique ab Ecclesia Catholica fuerit contradictum, videant quanto periculo quidam ex Recentioribus, dum in Novatores insurgunt, ut eos confutent, à Sancti Augustini sententia de prædestinatione recedunt, cum alioqui arma non desint, quibus Hæretici profligentur.* 48.

§. IV.

De Gennadio.

Gennadius Massiliensis Presbyter, qui vixit 49. tempore Gelasij Papæ ad annum 490. Semipelagianis adhæsisse, & de ipsorum secta fuisse creditur: siquidem libro de viris illustribus Cassianum & Faustum laudat, eorumque de gratia sententiam, Prosperi doctrinam anteposit, Rufinum Aquileiensem Presbyterum, Pelagij Præcursores, ac Pelagianæ hæresis Architectum

(à quo, ut suprà vidimus, se audivisse non traduci peccatum originale, affirmavit Celestius) Hieronymo præfert: ideoque Gelasius Papa opera ejus inter Apocryphos libros rejicit. Hinc Baronius anno 431. num. 28. Gennadium ait ejusdem esse farinae cum Cassiano; & anno 490. num. 45. fuisse unum è Presbyteris Gallicanis, de quibus Prosper & Hilarius apud Celestinum Papam conquesti sunt, quòd Augustini doctrinæ adversarentur; sed addit ipsum Gelasij operà respicuisse, & ad Episcopatum Massiliensem assumptum fuisse, & orthodoxum ac Catholicum è vivis abiisse.

§. V.

De Severo Sulpitio.

50. **P**lures etiam existimant, Severum Sulpitium, Sancti Martini, cujus vitam scripsit, Discipulum, ac S. Paulino, Nolano Episcopo, amicitia conjunctissimum, Massiliensis erroris fermento vitiatum fuisse: quia Gennadius libro de viris illustribus cap. 19. hæc scribit: *Severus Presbyter, cognomento Sulpitius, vir genere & litteris nobilis, & paupertatis, ac humilitatis amore conspicuus: & in fine, post enumeratas ejus lubricationes, ista subdit: Hic in senectute sua à Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit; ut peccatum quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.* Subscribit Baronius anno 431. num. 189. Gennadiumque sic interpretatur, ut velit Severum, non omnibus Pelagij placitis adhæsisse, sed iis tantum quæ Massilienses recipiebant. At refragatur Guibertus Abbas, in compendio Apologiæ pro Severo, ubi ait: *Nunquam nisi in Gennadio legi Severum à Pelagianis seductum, qui nescio urum hoc ipse alicubi legerit, an ex sola fama, quæ facta infestaque docet, didicerit.* Ut ut sit, constat Severum Orthodoxum, & Catholicum obiisse: nam in Martyrologio Romano die 29. Januarij in Sanctorum canonem refertur, & virtutibus ac eruditione conspicuus dicitur.

Hunc aliqui dicunt fuisse Episcopum Bituricensem, quia Guibertus citatus, qui pro eo Apologiam scripsit, ipsum Archiepiscopum Bituricensem appellat. Sed hoc alij negant, cum Baronio citato, ubi sic ait: *Neminem reperi antiquorum, qui hunc Severum de quo est sermo, Episcopum nominet, verum tantummodo Presbyterum, sicut & Honorius retexens Catalogum clarorum virorum.* Et sanè Gennadius Massiliensis, sui temporis res gestas scribens, libro suprà citato, non nisi Presbyterum eum nominat, & in eo ordine penitentem esse defunctum ait.

§. VI.

De Joanne Chrysostomo.

51. **V**azquez 1. p. disp. 91. cap. 8. omnes ingenij vires intendit, ut ostendat Chrysostomum & alios ex Patribus Græcis, in errorem Semipelagianorum esse lapsos, atque Cassianum Chrysostomi discipulum, errorem suprà relatum, quem habet collat. 13. à suo magistro didicisse asserit. Et capite sequenti plures affert Theologorum interpretationes, quibus Chrysostomi testimonia, quæ Semipelagianis favere videntur, conantur exponere, & in Catholicum sensum pertrahere; quas omnes parvipendet, & to-

tis viribus conatur evertere.

Sed ab hoc errore, seu potius calumnia, rectè Chrysostomum vindicat noster Sixtus Senensis, libro 5. Bibliothecæ annotat. 101. ubi ait Joannem Oecolampadium, Lutherana hæresis professorem, hunc errorem ei primò imposuisse; pluraque adducit hujus sancti Doctoris testimonia, quibus apertè gratiam prævenientem admittit, ac docet nostræ fidei & salutis exordia, à gratia, non verò à nuda natura procedere. Istud, quod habet tomo 1. homil. de Adam & Eva, celebre est: *Omnium bonorum affectuum atque operum, & omnium studiorum, omniumque virtutum, quibus ab initio fidei ad Deum tenditur, Deum profiteamur Authorem, & non dubitemus ab ipsius gratia omnia hominū merita provenire, per quam etiam sit ut aliquid boni & velle incipiamus & facere.* Vide quæ diximus in Tractatu de prædestinatione disp. secundà art. 3. §. 6. pro defensione hujus sancti Doctoris, quem Anastasius 7. Hexam. *Christi fluvium*: Theodoretus Dialog. 1. *Magnum orbis lumen, admiratione dignissimum Doctorem*: Isidorus Pelusiota lib. 2. Epist. 42. *Ecclesiarum omnium oculum*; & denique Innocentius 1. Epist. 30. *Mellitam Constantinopolitana Ecclesia linguam*, appellavit.

§. VII.

De Vincentio Lyrinensi.

Vincentium Lyrinensem Cassiani contemporaneum, & in Cænobio Lyrinensi insulæ monachum, aliqui putant eum esse, cui responderet Prosper in libro ad objectiones Vincentianas, adeoque Massiliensis factionis halitu inspiratum fuisse. Sed iniqua hæc suspicio est: cum hic Vincentius in opusculo contra prophanas vocum novitates, cap. 34. vehementer arguat Pelagium, quòd necessitatem gratiæ juvantis nos in singulis actibus negaverit; & capite ultimo Epistolam Cælestini Papæ adversus Semipelagianos cum veneratione recipiat. Addo quod Gennadius hinc ei nævum non appingit, sed validissimum contra hæreticos Athletam fuisse memorat. Unde Baronius ad annum 431. num. 188. verè tradit, Vincentium in quem scripsit Prosper, fuisse alium ejusdem nominis.

ARTICVLVS VI.

Canones secundi Concilij Arausicani contra Semipelagianos.

Concilio hoc à B. Cæsario Arelateni Episcopo indictum est, cum videret Fausti & aliorum Semipelagianorum errores in Gallia propagari, librosque Fausti avidissimè appeti, atque in illis concinnas ad persuadendum, acutæque sententias contineri. Unde in urbe Arausicana congregatis Episcopis, ipse qui Concilio præerat dicere exorsus est.

Cum ad dedicationem Basilicæ, quam illustrissimus prefectus & Patricius filius noster Liberius in Arausicana civitate fidelissimâ devotione cõstruxit, Deo propitiante & ipso invitante convenissemus, & de rebus quæ ad Ecclesiasticam regulam pertinent, inter nos fuisset spiritualis oborta collatio: pervenit ad nos, esse aliquos qui de gratiâ & libero arbitrio minus cautè & non secundum fidei Catholicæ regulam sentire velint. Unde & vo-